179వ అధ్యాయం

١٧٩ ـ بَابُ تَحْرِيمِ سَفَرِ الْمَرْأَةِ وَحْدَهَا

స్త్రీలు ఒంటరిగా ప్రయాణించటం నిషిద్ధం

٩٨٩ ـ عن أَبِي هُرَيرَةَ رَضيَ اللهُ عنهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «لا يَحِلُّ لامْرَأَةٍ تُؤْمِنُ باللهِ وَاليَوْمِ الآخِرِ تُسَافِرُ مَسِيرَةَ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ إلَّا مَعَ ذِي مَحْرَمٍ عَلَيْهَا» متفقٌ عليه.

989. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా ప్రవచించారు : అల్లాహ్‌నూ, అంతిమదినాన్ని విశ్వసించే ఏ స్త్రీ కూడా ఒక పగలు ఒక రాత్రి వరకు జరిగే ప్రయాణం మహ్రమ్ పురుషులు వెంట లేకుండా చేయరాదు.

(బుఖారీ - ముస్లిం)

(సహీహ్ బుఖారీలోని నమాజ్ ప్రకరణం, సహీహ్ ముస్లింలోని హజ్ ప్రకరణం)

ముఖ్యాంశాలు

1. ఈ హదీసులో ఒక పగలు, ఒక రాత్రి వరకు జరిగే ప్రయాణమని ఉంది. వేరొక హదీసులో రెండు పగళ్లు, రెండు రాత్రుల వరకు జరిగే ప్రయాణమని చెప్పబడింది. ఇంకొక ఉల్లేఖనంలో మూడు పగళ్లు, మూడు రాత్రుల ప్రస్తావన ఉంది. అందుకే పండితులు, ఇక్కడ ఎన్ని రోజులనే విషయం ముఖ్యం కాదు. వ్యవహారంలో 'ప్రయాణం' అనబడేంత దూరం స్త్రీలు ఒంటరిగా ప్రయాణించరాదని అంటున్నారు.
2. కొంతమంది విద్వాంసులు ఈ ఆదేశం వాజిబ్ (తప్పనిసరి) కాని ప్రయాణాలకు సంబంధించినదని అభిప్రాయపడుతున్నారు. వీరి అభిప్రాయం ప్రకారం స్త్రీ తను విధిగా చేయవలసిన ప్రయాణానికి ఒంటరిగానయినా బయలుదేరవచ్చు. ఉదాహరణకు స్త్రీకు స్తోమత ఉండి, తను హజ్ చేయటం విధి అయిపోతే, తనకు మహ్రమ్ బంధువులెవరూ లేనిపక్షంలో లేక వారు తన వెంట రాలేకపోయినపక్షంలో ఆమె విశ్వసనీయులైన ఇతర మహిళలతోపాటు హజ్ యాత్రకు వెళ్ళవచ్చు. దీనికి భిన్నంగా మరికొంతమంది పండితులు ఎలాంటి ప్రయాణానికయినా స్త్రీ ఒంటరిగా వెళ్ళటం నిషిద్ధమని అంటున్నారు.

   హాఫిజ్ ఇబ్నె హజర్ (రహ్మాలై) 'ఫత్‌హుల్ బారీ' గ్రంథంలో ఈ రెండు అభిప్రాయాల గురించి కూలంకషంగా చర్చించారు. అయితే అయన ఈ రెండు అభిప్రాయాల్లో దేనినీ సమర్థించలేదు. నాకున్న పరిమిత జ్ఞానం ప్రకారం తొలి అభిప్రాయాన్ని ఆచరించటానికి షరీఅత్‌లో అనుమతి ఉందని నా అభిప్రాయం.

(వివరాల కోసం చూడండి, ఫత్‌హుల్ బారీ గ్రంథంలోని హజ్ ప్రకరణంలో 'స్త్రీల హజ్ యాత్ర' అధ్యాయం, ఫిక్‌హుస్సున్నహ్ గ్రంథం)

3. భర్త మరియు స్త్రీని వివాహం చేసుకోవటం ఎన్నటికీ ధర్మసమ్మతం కాని ఆమె పురుష బంధువులు 'మహ్రమ్‌లు' అనబడతారు. ఉదా : తండ్రి, కొడుకు, సోదరుడు, సోదర కుమారుడు, సోదరి కుమారుడు, అలాగే పాల సంబంధీకులైన తండ్రి, కొడుకు, సోదరుడు, సోదరకుమారుడు, సోదరి కుమారుడు. ఇంకా తన కూతురితో రతి సంబంధమేర్పరచుకున్న అల్లుడు. వీరు తప్ప ఇతరుల వెంట స్త్రీ ఒంటరిగా ప్రయాణించరాదు.

990. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా ప్రవచిస్తుండగా తాను విన్నానని హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) తెలియజేశారు : ఏ పురుషుడూ పర స్త్రీతో ఏకాంతంలో గడపకూడదు - వారి వెంట మహ్రమ్ పురుషుడు ఉన్నప్పుడు తప్ప. అలాగే ఏ స్త్రీ కూడా తన వెంట మహ్రమ్ వ్యక్తి తోడు లేకుండా ఒంటరిగా ప్రయాణించ కూడదు.

ఒక వ్యక్తి అది విని, "దైవప్రవక్తా! ఫలానా యుద్ధంలో పాల్గొనేవారిలో నా పేరు నమోదు చేయబడింది. నా భార్యేమో హజ్ యాత్రకు వెళ్తోంది మరి?" అని సందేహపడ్డాడు. దానికాయన, "అయితే నువ్వు కూడా ఆమె వెంట వెళ్ళి హజ్ యాత్ర చెయ్యి" అని చెప్పారు.

(బుఖారీ - ముస్లిం)

٩٩٠ - وعن ابن عباس رَضِيَ اللهُ عنهما أنَّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ ﷺ يقولُ: «لَا يَخْلُوَنَّ رَجُلٌ بِامْرَأَةٍ إِلَّا وَمَعَهَا ذُو مَحْرَمٍ، وَلا تُسَافِرُ المَرْأَةُ إِلَّا مَعَ ذِي مَحْرَمٍ» فقالَ لَهُ رَجُلٌ: يا رسولَ اللهِ! إِنَّ امْرَأَتِي خَرَجَتْ حَاجَّةً، وَإِنِّي اكْتُتِبْتُ فِي غَزْوَةِ كَذَا وَكَذَا؟ قال: «انطَلِقْ فَحُجَّ مَعَ امْرَأَتِكَ» متفقٌ عليه.

(సహీహ్ బుఖారీలోని నికాహ్ ప్రకరణం, సహీహ్ ముస్లింలోని హజ్ ప్రకరణం)

ముఖ్యాంశాలు

ఒక స్త్రీ తనకు తోడుగా భర్తగాని ఇతర మహ్రమ్ పురుషుడు గాని లేనప్పుడు పర పురుషునితో ఏకాంతంలో గడపటం చాలా ప్రమాదకరం. మానవుల మీద వల విసరటానికి షైతాన్ అలాంటి సందర్భాలను సువర్ణావకాశాలుగా భావిస్తాడు. ఏకాంతంలో ఉన్న స్త్రీ పురుషుల్లో

ఏ ఒక్కరయినా షైతాన్ వేసే వలలో చిక్కుకోవచ్చు. అలాంటి ఘోరమేదీ జరగకపోయినా కనీసం జనం వారిని అనుమానించనయినా అనుమానిస్తారు. గోరంతని కొండంతగా చేసి ప్రచారం చేస్తారు. దానివల్ల వారు సమాజంలో తలెత్తుకు తిరగలేని పరిస్థితి ఏర్పడవచ్చు. అందుకే ఇస్లామీయ షరీఅత్ అలాంటి సామాజిక నేరాలకు ఆదిలోనే అడ్డుకట్టవేయాలని నిశ్చయించి పరాయి స్త్రీ పురుషులు ఏకాంతంలో గడపరాదని తీవ్రంగా వారించింది.

మహ్రమ్ పురుషుడు వెంట లేకుండా స్త్రీ ఎక్కడికీ ప్రయాణం చేయరాదని వాదించేవారు పై హదీసునే నిదర్శనంగా చూపెడుతున్నారు. మరోవైపు అత్యవసర పరిస్థితుల్లో స్త్రీ ఒంటరి గానయినా ప్రయాణం చేయగలదని నమ్మేవాళ్ళు పై హదీసును స్త్రీ ఒంటరిగా ప్రయాణించటం ఉత్తమం కాదన్న భావంలో తీసుకుంటున్నారు. ఏది ఎలా ఉన్నా ఇంతకు ముందు ముఖ్యాంశాల్లో చెప్పబడినట్లు స్త్రీ కొన్ని ప్రత్యేక సందర్భాల్లో విశ్వసనీయమైన మహిళా ప్రయాణ బృందాలతోపాటు హజ్ యాత్రకు వెళ్ళవచ్చు. అయితే ఆ ప్రయాణంలో తను ఎలాంటి ఉపద్రవానికీ లోనుకానని పరిపూర్ణ ఆత్మవిశ్వాసంతో ఉండాలి. అలాంటప్పుడు ఆమె మహ్రమ్ తోడు లేకుండానయినా తప్పనిసరి ప్రయాణాలు చేయవచ్చు. షాఫయీ అనుయాయుల దృక్పథం కూడా ఇదే!

దైవ కృపవల్ల రియాజుస్సాలిహీన్ గ్రంథం మొదటి సంపుటి అనువాదం, ముఖ్యాంశాల వివరణలు పూర్తయ్యాయి. రెండవ సంపుటి మహత్యాల ప్రకరణం - దివ్య ఖుర్ఆన్ పారాయణ మహత్యానికి సంబంధించిన అధ్యాయంతో మొదలవుతుంది.